



# ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 12 września 2024 r.

Pozycja 200

## POSTANOWIENIE

z dnia 27 maja 2024 r.

Sygn. akt Ts 77/22

### Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Pszczółkowski – przewodniczący

Stanisław Piotrowicz – sprawozdawca

Bogdan Świączkowski,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 6 grudnia 2023 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej M.J.,

p o s t a n a w i a:

**nie uwzględnić zażalenia.**

**Orzeczenie zapadło jednogłośnie.**

## UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 4 kwietnia 2022 r. (data nadania) M.J. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, wystąpił o stwierdzenie, że: 1) art. 15zsz<sup>1</sup> ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, ze zm.; dalej: ustawa o covid) jest niezgodny z art. 45 ust. 1 oraz z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji; 2) art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) „w zakresie w jakim przyjmuje się, że stanowi on delegację do stosowania w toku wskazanego w nim postępowania przepisów Ustawy Kodeks Postępowania Cywilnego (Dz. U. 1964 Nr 43 poz. 296) oraz Ustawy o kosztach sądowych, w sprawach cywilnych (Dz. U. 2005 Nr 167 poz. 1398)” jest niezgodny z art. 45 ust. 1, z art. 45 ust. 1 w związku z art. 7 oraz z art. 79 ust. 1 w związku z art. 7 Konstytucji; 3) art. 244 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1805, ze zm.; dalej: k.p.c.) jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 oraz art. 7, z art. 2 i art. 7 Konstytucji; 4) art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 1313, ze zm.; dalej: ustawa o PGSP) jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 oraz art. 7, z art. 2 i art. 7 Konstytucji; 5) art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2100; dalej: ustawa o PGRP) jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 oraz art. 7,

z art. 2 i art. 7 Konstytucji; 6) art. 77 § 1 i 9 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2062, ze zm.; dalej: p.u.s.p.) jest niezgodny z art. 10 ust. 2, art. 10 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji.

Postanowieniem z 6 grudnia 2023 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 18 grudnia 2023 r.) Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej. Odnośnie do zakwestionowanego w skardze art. 15zsz<sup>1</sup> ust. 1 pkt 4 ustawy o covid Trybunał wskazał, że z uwagi na swój szczególny i tymczasowy charakter został on z dniem 28 września 2023 r. uchylony na podstawie art. 28 pkt 2 w związku z art. 40 pkt 4 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1860). W związku z tym zarzucane przez skarżącego w skardze naruszenie wolności i praw nie ma już charakteru aktualnego, a co za tym idzie skarżący nie ma już interesu prawnego w merytorycznym rozpoznaniu skargi. Trybunał stwierdził ponadto, że skarżący nie wskazał, które wolności lub prawa zostały naruszone przez powyższą regulację i nie uzasadnił zarzutów, ponieważ w tym zakresie nie usunął braków formalnych zarządzenia sędziego Trybunału (pkt 4).

Nieusunięcie braków formalnych było też jedną z podstaw odmowy nadania skardze dalszego biegu w zakresie, w jakim skarżący zakwestionował art. 44 ust. 2 u.o.t.p.TK, art. 244 § 1 k.p.c., art. 15 ust. 3 ustawy o PGSP oraz art. 33 ust. 2 ustawy o PGRP. W piśmie procesowym nadesłanym w odpowiedzi na zarządzenie sędziego wzywające do usunięcia braków formalnych skargi skarżący nie wyjaśnił bowiem, w jakim zakresie wskazane przepisy były podstawami dołączonych do skargi orzeczeń. Trybunał stwierdził ponadto, że nie istnieje żaden związek pomiędzy treścią orzeczeń, zaskarżonymi przepisami, a sformułowanymi w skardze zarzutami ich niekonstytucyjności. W tym zakresie skarga nie spełnia podstawowych warunków wynikających z art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowanych w art. 53 ust. 1 u.o.t.p.TK.

Odnośnie do zakwestionowanego w skardze art. 77 § 1 i 9 p.u.s.p. Trybunał ustalił, że jego § 9 nie ma związku z analizowaną sprawą, ponieważ orzekający w sprawie skarżącego sędzia został delegowany do sądu okręgowego na podstawie art. 77 § 1 p.u.s.p. Wydanie merytorycznego orzeczenia w zakresie tego przepisu jest jednak zbędne, gdyż Trybunał wyrokując w pełnym składzie w sprawie o sygn. K 45/07 (OTK ZU nr 1/A/2009, poz. 3) orzekł m.in., że przepis ten jest zgodny z art. 10 ust. 1, art. 45 ust. 1 i art. 173 Konstytucji oraz nie jest niezgodny z art. 180 ust. 2 Konstytucji. Przepis ten wówczas miał inne brzmienie ale, jak stwierdził Trybunał, różnice w jego treści nie mają relewantnego znaczenia. Problem konstytucyjny, o którym orzekł Trybunał w wyroku o sygn. K 45/07 oraz problem podniesiony przez skarżącego są tożsame.

W zażaleniu złożonym 27 grudnia 2023 r. (data nadania) skarżący zażądał skierowania przez skład orzekający „pytania prejudycjalnego” do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie zgodności art. 60 ust. 4 u.o.t.p.TK z art. 190 ust. 5 oraz art. 45 ust. 1 w związku z art. 190 ust. 5 Konstytucji, a także art. 59 ust. 4 u.o.t.p.TK z art. 79 ust. 1, art. 79 ust. 1 w związku z art. 190 ust. 4, art. 79 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 1 i 2, art. 2 w związku z art. 7, art. 2 w związku z art. 79 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 79 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 1 oraz art. 77 ust. 1 i 2 w związku z art. 79 ust. 1 Konstytucji. Skarżący wniósł o zawieszenie postępowania do czasu rozpoznania wniosku, jak również o uchylenie zaskarżonego postanowienia i skierowanie skargi do merytorycznego rozpoznania.

Odnośnie do podstaw odmowy nadania skardze dalszego biegu w zakresie, w jakim jej przedmiotem są art. 44 ust. 2 u.o.t.p.TK, art. 244 § 1 k.p.c., art. 15 ust. 3 ustawy o PGSP oraz

art. 33 ust. 2 ustawy o PGRP, skarżący zwrócił uwagę na to, że ustawodawca nie nałożył na wnoszącego skargę wymogów co do treści, zakresu i objętości uzasadnienia. Aby więc Trybunał nadał skardze dalszy bieg wystarczy jakiegokolwiek uzasadnienie sformułowanych w niej zarzutów. Skarżący podniósł, że wniesiona przez niego skarga jest uzasadniona, nie jest obciążona nieusuwalnymi brakami formalnymi, a postawione w niej zarzuty nie są oczywiście bezzasadne. Przepisy u.o.t.p.TK nie przewidują „weryfikacji zgodności merytorycznej skargi konstytucyjnej na etapie jej wstępnej kontroli w składzie jednoosobowym”. Rozstrzygnięcie Trybunału ma zatem charakter merytoryczny i z tego powodu „jest formalnie niedopuszczalne”.

Odnosnie natomiast do odmowy nadania skardze dalszego biegu w zakresie, w jakim jej przedmiotem jest art. 77 § 1 i 9 p.u.s.p. skarżący zarzucił, że Trybunał błędnie przyjął wystąpienie w sprawie „powagi rzeczy osądzonej”. Skarżący dowodzi, że w skardze, którą wniósł do Trybunału przedstawił inny problem konstytucyjny niż rozpoznany w sprawie K 45/07. Niezgodności z Konstytucją art. 77 § 1 i 9 p.u.s.p. upatruje on bowiem w „nieuprawnionym naruszeniu wyłącznych kompetencji Prezydenta RP przez inny organ wskazany za ledwie w ustawie”, a nie naruszenia przymiotu niezależności sędziego.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p.TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

2. Odnosnie do żądania skarżącego skierowania przez skład orzekający wniosku do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie zgodności z Konstytucją art. 60 ust. 4 i art. 59 ust. 4 u.o.t.p.TK należy zauważyć, że ani Konstytucja, ani przepisy u.o.t.p.TK nie przewidują takiej formy aktywności procesowej. Nie upoważniają także Trybunału do wszczęcia postępowania *ex officio*. W obowiązującym stanie prawnym z wnioskiem o zbadanie hierarchicznej zgodności aktów prawnych mogą wystąpić do Trybunału wyłącznie podmioty określone w art. 191 ust. 1 pkt 1-5 ustawy zasadniczej. Każdy natomiast, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo na zasadach określonych w u.o.t.p.TK wystąpić do Trybunału ze skargą konstytucyjną (art. 79 ust. 1 Konstytucji). Mając powyższe na względzie, Trybunał stwierdza, że sformułowany przez skarżącego w zażaleniu wniosek nie wywołuje żadnych skutków procesowych (por. postanowienie TK z 23 października 2023 r., sygn. Ts 6/23, OTK ZU B/2023, poz. 303).

3. Trybunał stwierdza, że zarzuty postawione w złożonym środku odwoławczym nie podważają podstaw odmowy nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

3.1. W złożonym środku odwoławczym skarżący nie zakwestionował ustaleń Trybunału co do wygaśnięcia – skutek działań ustawodawcy – interesu prawnego do wniesienia skargi w sprawie niezgodności z Konstytucją art. 15z<sup>1</sup> ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, ze zm.; dalej: ustawa o covid). W tym zakresie skarżący stwierdził,

że przedstawione w zaskarżonym postanowieniu stanowisko Trybunału „nie jest chybione”. Zażądał natomiast oceny zgodności z Konstytucją art. 59 ust. 4 u.o.t.p.TK. jako – zdaniem skarżącego – naruszającego prawo do rzetelnej procedury sądowej zgodnej z zasadami demokratycznego państwa prawnego.

Mając powyższe na względzie Trybunał stwierdza, że skarżący nie podważył podstawy odmowy nadania skardze dalszego biegu w zakresie, w jakim jej przedmiotem jest art. 15zss<sup>1</sup> ust. 1 pkt 4 ustawy o covid.

3.2. Za niezasadny należy uznać sformułowany w zażaleniu zarzut, jakoby na etapie wstępnej kontroli Trybunał dokonał merytorycznej oceny skargi (w zakresie art. 44 ust. 2 u.o.t.p.TK; art. 244 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, Dz. U. z 2022 r. poz. 1805, ze zm.; dalej: k.p.c.; art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, Dz. U. z 2016 r. poz. 1313, ze zm.; dalej: ustawa o PGSP oraz art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2100; dalej: ustawa o PGRP).

Zdaniem składu rozpoznającego zażalenie Trybunał Konstytucyjny nie przekroczył granic wstępnej kontroli skargi konstytucyjnej. Skarżący zdaje się nie dostrzegać, że ustawodawca precyzyjnie określił warunki formalne wniesienia skargi konstytucyjnej (art. 44 ust. 1, art. 53 oraz art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK), a na Trybunał Konstytucyjny nałożył obowiązek zbadania, czy zostały one spełnione (art. 61 ust. 1 u.o.t.p.TK). Jednym z tych wymogów jest przewidziany w art. 79 Konstytucji i potwierdzony w art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK warunek uzasadnienia zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem skarżącego, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie. Rozpatrywana skarga została poddana procedurze kontrolnej, a jej wynik okazał się negatywny dla skarżącego. Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że skarżący nie uzasadnił zarzutów niekonstytucyjności zakwestionowanych przepisów z postanowieniami Konstytucji wskazanymi jako wzorce kontroli skargi. Przedstawił bowiem wywody, które w ogóle nie odpowiadają wymogom określonym w art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK, tylko noszą cechy skargi na stosowanie prawa. Powyższa ocena nie ma charakteru merytorycznego, nie dotyczy bowiem zgodności zaskarżonych przez skarżącego przepisów z Konstytucją.

Skarżący nie wziął ponadto pod uwagę tego, że jedną z podstaw odmowy nadania skardze dalszego biegu we wskazanym zakresie było nieusunięcie jej braków formalnych (pkt 3, 4 i 5 zarządzenia sędziego TK z 17 listopada 2022 r.).

3.3. Trafnie wywiedziono w zaskarżonym postanowieniu, że w zakresie, w jakim przedmiotem skargi jest art. 77 § 1 i 9 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2062, ze zm.; dalej: p.u.s.p.) zachodzi ujemna przesłanka procesowa zbędności wydania orzeczenia.

Trybunał w obecnym składzie podziela pogląd, zgodnie z którym w wyroku z 15 stycznia 2009 r., sygn. K 45/07 (OTK ZU nr 1/A/2009, poz. 3) rozstrzygnięto już problem podniesiony w sprawie skarżącego. Powyższe orzeczenie kompleksowo odnosi się do kwestii nadzoru administracyjnego nad działalnością sądów w aspekcie zasady podziału i równowagi się władz, prawa do sądu oraz gwarancji niezależności oraz odrębności władzy sądowej. Powołana w uzasadnieniu argumentacja dogmatyczna oraz historyczno-prawna skłoniła Trybunał do stwierdzenia, że przewidziany w p.u.s.p. mechanizm delegowania przez piastuna władzy wykonawczej sędziów, za ich zgodą, do orzekania w innym sądzie, jest konstytucyjny w stosunku do wskazanych w skardze wzorców kontroli.

Odnosnie natomiast do podniesionego w zażaleniu problemu naruszenia wyłącznych kompetencji Prezydenta, Trybunał przypomina, że skarga konstytucyjna – jako środek ochro-

ny konstytucyjnych praw i wolności – zasadniczo nie może służyć ochronie kompetencji (pre-rogatyw) organów władzy publicznej (*in casu* Prezydenta RP).

Mając powyższe na względzie, Trybunał Konstytucyjny nie uwzględnił zażalenia.